

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:

на цілий рік	24 K
на пів року	12 K
на чверть року	6 K
на місяць	2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише за попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Шкідливість міжнародного напруження.

(Δ) Від кількох тижнів важи мир і війни коливають ся то сюди то туди, та перекладають ся то на оден, то на другий бік і держать цілу Європу в тривожній непевності і невиним напруженню. Що хвиля надходить нові вісті і кожний хватє з не звичайною цікавістю, чи вже раз послідє пояснене положенє, чи настане спокій і певна порука мира. І нічого дивного, що суспільність така роздратована, затривожена, що дає нераз послух найнеможливішим поговорам і видумкам, бо справді бажає і чує конечну потребу дізнати ся щось рішучого, щось певного. А тимчасом триває дальше непевність, неясність, нерішучість, котра відбиває ся вельми шкідливо на господарських і фінансових відносинах. Відчувають се однак не тільки купці і фінансові інституції, але се господарське і фінансове переселєня спричинєне непевністю міжнародного положення захоплює найширші круги суспільности і переймає їх тривогою о завтра.

Подібне положенє переживали перед трема роками в часі прилику Босни й Герцеговини і як тоді, так і тепер причиною сего переселєня було визиваюче поступованє Сербії. Тоді так само як і тепер инша монархія складала докази довготерпеливості, щоби не доводити до європейського заколоту.

Тимчасом ворожий настрій в Сербії супроти Австро-Угорщини не устає а зовсім голосно признають ся там до обіцяної російської помочи і тим лише способом можна собі пояснити таку незвичайну будучність маленької держави супроти могутчої монархії.

Короткий час можна би ще видержати таке непевне напруженє, однак оно триває вже кілька тижнів і нема виглядів, коли скінчить ся, а се відбиває ся вельми шкідливо на промислі, торговлі і взагалі на цілїм економічним положенню. Застоя в торговлі і в промислі доводить до того, що вже вельми

поважні заводи позменшували число робітників, инші думають застановити всяку роботу, а так само в торговлі проявляє ся значне число невиконаних справ. Приписати треба сїй обставині, що вивіз витворів наших майже устав, замовлень фабрики не дістають, робітники тратять заробок і до їх хат починає заглядати вужда. Отут наглядно виявило ся, як червоні проводирі обдурюють своїх „товаришів“, коли голосили, що наша монархія не має чого глядіти на Балкані, що австро-сербський спір о пристань над Адриєю є лише забаганкою дипломатів. Непевність і застоя на господарським полі руйнують економічний бит широким верст суспільности, викликають пополох і доводять до занепаду фінансові інституції, населєне дає послух найріжноріднішим поговорам і у своїй легковірности дає ся визискати всяким мантиєм та тратить свій в поті чола заощаджений і гірко зароблений гріш.

А все те дїє ся для примхи Сербії, котрій забагло ся над Адриєю здобути собі пристань. Ми вже при иншій нагоді вказували, що зовсім природною дорогою Морави і Вардари може мати Сербія доступ до Егейського моря, а на овалу пристани над Адриєю не може ніяким способом згодити ся ані Австро-Угорщина, ані Італія. Пристань над Адриєю могла би замкнута нашої монархії доступ до Середземного моря і тим способом знищити її торговлю і її промисел. Отже не для ворогованя з Сербією, з котрою наша монархія бажає жити в сусідських взаєминах, але задля єствования самого Австро-Угорщини не може поминути раз зазначеного становища.

Миролюбивість нашої монархії була так далеко посушена, що з власною шкодою не ударила на Сербію тоді, коли край був оголошений з війська і оден корпус вистарчив би був приневолити Сербію до покірливості. Так само не квапила ся Австро-Угорщина тоді, коли Сербія допускали ся нелюдського знущання на Альбанцях, котрі благали нашу монархію о поміч і опіку, а так само терпеливо

вижидала отямлення Сербії і тоді, коли сербські жовняри зневажили і покалічили консулярного представника монархії і напали австр.-угор. консулят.

Кожний день приносив нову наругу, нове легковаженє, нове визиванє, а все те задля миролюбивості монархії, котра замість мира приносила нові зневаги для монархії.

Тимто зовсім справедливо широкі верстви суспільні не питають уже о се, чи війна, чи мир, але вижидають, щоби покінчила ся та непевність, те напруженє, котре доводять загаль до руйни. Користуючи ся миролюбивістю нашої монархії, Сербія не тільки значно розширила свою область, але й починає напроли нашої границі громадити війська, уставляти гармати, Росія, на котрої поміч она числить, висуває полки на захід. Здає ся, наспіла крайня пора, щоби закінчило ся се не певне положенє, се страшне напруженє міжнародне, що наносить необчислимі шкоди населєню монархії і підкопує її повагу і становище, бо нічо не є так незалежне, як не певність.

Ще в справі науки релігії.¹⁾

В ч. 259. „Руслана“ з дня 16. листопада с. р. хопить ся допис з кругів катехитів, у котрій дописець виступає в обороні катехитів, що займають ся побічними заняттями, а через се терпить сама наука релігії. Правда, часи тяжкі, годі вижити з тої нужденної платні, тому глядіть бідний катехит за побічними заняттями, щоби тим робом поправити лихий стан своїх фінансів. В часті протє є катехити в сїм случаю оправданими. В тїйже дописі пише однак ш. Автор так: „Хто має сталу посаду катехита, або сталу посаду доброго сотрудника, того виправдати буде тяжко і

¹⁾ Подаємо сю допис з учит. кругів в інтересі поправки невідрадного стану сего найважнішого предмету в народ. школі. — Ред.

то не тому, щоби хто жалував такому більше крейцарів — але тому, що через се тратить дуже справа науки релігії і провадження молодєжи в нинішних ворожих Церкви і релігії часах“.

Ціла допись відносить ся до катехитів по містах, а чи лучше єсть по селах? Гірше і то сто раз гірше дїє ся по селах. На селі є сталий парох а до того добре ситуований, (з малими виїмками) а як там є з наукою релігії? О тїм ніколи, а принайменше я, не читав, а прецінь кожний учитель, котрому добро дїтвори та Церкви лежить на серці, повинен виступити протів легковаженя науки релігії деякими місцевими парохами. Та біда лише у тїм, що нинішнє учительство переняло ся засадами ліберальними, вбило собі у голову „вільну школу“ тому і релігія для них безвартний предмет. В окрузі, де я учителюю, наука релігії стоїть лихого. Парохи з малими виїмками занедбали науку сего предмету. До того у однім селі прийшло, що латинський парох о милу від того села віддалений більше разів був на науці кількох латинників, чим місцевий парох в своїм селі, де учащає около 150 дітей.

А сей сумнівний факт сконстатував і болем серця один світський шкільний в часі візитації. Чим оправдає своє поведєне руский парох? Обов'язками парохі?

Розпорядженє Р. ш. к. в д. 14. I. 72 р. ч. 85. каже, щоби, коли священник, котрий уділяє в школі науки релігії, не міг задля парохіальних занять прийти на ту науку в годині, призначеній на ту цілє лекційним пляном, тоді повинен учитель в тїй годині учить якого світського предмету а в заміну за се відступити священникови в кождім случаю для науки релігії иншу годину, призначену для світської науки. — Оправдати ся отже не може парох, що науки не уділяє правильно в причини парохіальних занять.

В школах однокласових має парох учить 3 години в тиждень, але здаєсь мені, що колиб учив лише одну годину, міг би мати

Ант П. Чехов.

В циркульні.

Рано. Ще нема сегої години, а циркуляція Макара Кузьмича Блескіна вже отворена. Господар, малий, літ двадцять три, неумитий, брудний, але франтовато одітий, занятий прятанєм. Прятати в дійсности нема що, але він зіпрів, працюючи. Там стирочкою витре, там пальцем видовбає, там блощицю знайде і скине зі стїни.

Циркулярна маленька, вузьенька, поганенька. Дерев'яні стїни, оклеєні обоями, які нагадують полинїлу сорочку візника. Поміж двома сумними, заслезеними вікнами — тонькі, скрипучі, слабї двері а над ними позеленілий від вогкості дзвінок, що колише ся і немов би плаче, звенить сам, без всякої причини. А поглянете ви в зеркало, яке висить на одній зі стін, то перекривить наше, лице на всї сторони в неможливій спосіб! Перед тим зеркалом стрижуть і голять. На столику, так само неумитім і бруднім, як сам Макар Кузьмич, є всьо: гребінці, ножиці, бритви, фіксатор на копійку, пудер за копійку, сильно розведена кольоньська вода на копійку. Та і вся циркулярна не стоїть більше, як пятальтинний!

Над дверми ропадає ся вите недужого дзвінка і в циркулярну входить старий мужич

на в скірянїй півшубі і круглий білий шапці. Їго голова і шия окутані жіночим шалєм.

Се Ераст Іванич Ягодов, крестний отець Макара Кузьмича. Колись-то служив він в консерваторії сторожком, а тепер живе коло Червоного потоку і займає ся слюсарством.

— Здоров був, брате, Макарушко! — говорять він Макарови Кузьмичеві, що занятий прятанєм.

Цілують ся. Ягодов здіймає з голови шаль, хрестить ся і сідає.

— Страх далеко! — каже він, покашлюючи. — Чи жарт? Від Червоного потоку до Калужських воріт.

— Як живе ся вам?

— Зле, брате. Горячка була.

— Що ви? Горячка?

— Горячка. Місяць лежав, думав, що помру. Єлеопомазував ся. Тепер волосє лізе. Доктор велїв постригти ся. Волосє, каже, новє підє, сильне. От я і подумав собі: підє до Макара. Красше до свояка, чим до кого иншого. І зробить ліпше і гроший не возьме. Далеко трохи, се правда, так щож? Та се прогулька.

— Я в задоволенєм. Прощу.

Макар Кузьмич шурнув ногою і показав на крісло. Ягодов сідає і глядить на себе в зеркало і видимо, задоволений видом і в зеркалі показує ся кривє лице з калмужними губами, тупим, широком носом і з очима на лобі. Макар Кузьмич прикриває плечі свого

клїєнта білим простиралом з жовтими пятами і починає скриготати ножицями.

— Я вас на чисто, до нага! — говорить він.

— Розуміє ся. Щоби був подібний до татарина, до бомби. Густїше підє волосє.

— Як живе ся тїтці?

— Нічого, живе собі. Недавно до маїорші ходила. Там прийшла на світ дитина. Рубель дали.

— Так. Рубель. Придержіть ухо!

— Держу... Не обріж, гляди. Ой болять Ти мене за волосє тягнеш.

— Се нічо. Без того в нашім ділі не можна.

А як поживає Анна Аристовна?

— Докч? Нічого, скаже. Минулої неділі, в середу, за Шейкіна висватали. Чому не приходив?

— Ножиці перестают скриготати, Макар Кузьмич опускає руки і питає перелякано:

— Кого засватали?

— Анну.

— А се як? За кого?

— За Шейкіна, Прокопа Петрова. В Златоустеньскім переулку єго тїтка економікою. Гарна жінка. Розуміє ся, всі ми раді, слава Богу. Через тиждень весїле. Приходи, погуляєм.

— Та якже се, Ерасте Іваничу? — говорять Макар Кузьмич, блідий, здивований і здвигає плечима. — Якже се можливе? Се... се ніяк неможливе. Прецінь Анна Ерастовна...

прецінь я... прецінь я для неї горів любовю, я мав намір... як же так?

— Та так. Взяли і засватали.

На лиці у Макара Кузьмича виступає холодний піт. Він кладе на стіл ножиці і починає собі терти ніс кулаком.

— Я мав намір... — говорять він. — Се неможливо. Ерасте Іваничу! Я... я влюблений і осьвідчив ся... І тіточка обіцяли. Я все вважав вас і так, за батька... за дармо все вас стрижу. Ви все від мене вигоду мали і коли мій отець помер, ви взяли канапу і десять рублів грїшми і назад мені не звернули. Тямите?

— Як не тямити! Тямлю. Тільки який з тебе жених? Ні гроша, ні становища, ремесло пусте...

— А Шейкін багатий?

— Шейкін артельщиком. У него кавчик лежить півтора тисяч. Так-то, брате... Толкуй, не толкуй, а діло вже зроблене. Назад не повернути, Макарушко! Найди собі другу суджену... Світ кликом не зійшов ся. Ну, стрижі! Чого стоїш?

Макар Кузьмич мовчить і стоїть недвижимо, опісля виймає з кармана хустину і починає плакати.

— Ну, чого? — потїшає єго Ераст Іванич. — Кинь. Диви ся, реве цілком як баба! Ти кінчи мою голову, та тоді і плач! Бері ножиці!

Макар Кузьмич бере ножиці, глядить на

спокійну совість. Знаю однак села, де парох на 2 або 3 місяці раз показує ся до школи, каже перехрестити ся кільком ученикам, записує в шкільнім дневнику, чого учив: „знак сьв. Хреста“ і відходить домі. По двох місяцях приїде знов, запитає дїтий в першій лавці: „Отче наш“, запише в дневнику „Молитви“ і вже спокійний є пів року шкільного.

В П. півроці оповість о Бозі і о сотворенню сьвіта і на тім кінчить ся наука релігії на III. і IV. ст. в цілім шк. році. Се все говорю на основі шкільного дневника.

Деж гірше є з наукою релігії чи по містах, чи по селах? Може мені хто однак сказати, що науку релігії контролюють ординарські комісарі. Правда, навіть Всеч. О. декани мають при деканальній візитації записувати собі число годин науки релігії в кожній школі, обов'язуючи їх в совісти, в справознавстві деканальних то число годин відбитої науки релігії з послідного року подавати до відомости Митр. Ординарїату, а гадаю, що подібна інструкція зглядно розпорядок є в кожній єпископській єпархії, — але чи так Всч. О. декани поступають? Сумніваю ся, бо если би Ординарїат знав о тім, то певно, що зарадив би сему.

Одного разу зійшов ся я з товаришом Поляком, а той мені оповідає так: „Wiesz kolego, był wczoraj ksiądz N. na wizytacji religij. Gdy się dowiedział o tem proboszcz, przybiegł z pola do szkoły, ale zamiast iść do klasy, szedł do mego pokoju.“ А то чому, питаю; — „bo ksiądz ani razu za moich czasów nie był na religij w szkole.“

Всше згаданий учитель був другий рік у тім селі.

Прикро то, дуже прикро писати, але годі мовчати. Вороги Церкви ликують з того, їм то на руку, не треба викидати науки релігії зі школи, бо она de facto вже викинена — а до того заступниками Христа — священиками.

Сею справою конче повинні занятися Всеч. О. декани, а в першій мірі Преосв. Ординарїати.

Нині тяжкі часи. Молодіж зі сїл їде на зарібки сьвітами, а як не знає правд віри, легко звихне ся між недовірками. Тому треба дбати о молодіж не лише по містах, бо атавизм радикальних намонжило ся досить, а сему винні лише парохі, котрі не досі о науку релігії по своїх парохіях. Не написав я сего в тій цілі, щоби кому прикрість зробити і не писав я сего о всіх парохіях. Є парохі примірні в тім згляді — на жаль однак в моїм окрузі таких на пальцях одної руки зчислити можна.

них хвилину без мисли і опускає на стіл. Руки в него трясуть ся.

— Не можу! — каже він. — Не можу зараз, сили в мене нема! Нещасливий я чоловік! І она нещаслива! Любили ми одно другого, прирекли собі, і розлучили нас люди недобрі без всякого жалю. Ідїть, Ерасте Іваничу! Не можу я на вас гадїти.

— Так я завтра прийду, Макарушко. Завтра дострижеш.

— Гарно.

— Успокой ся, а я до тебе завтра ще раніше, ранком.

У Ераста Іванича половина голови вистрижена до нага і він подібний до каторжника. Ніяково лишати ся з такою головою, але нічого робити. Він обвиває голову і шию шалем та виходить з цирульні. Макар Кузьмич остає сам, сїдає і продовжує по тихоньки плакати.

На другий день раннім ранком приходять знов Ераст Іванич.

— Вам що потреба? — питає его холодно Макар Кузьмич.

— Дострижи, Макарушко. Пів голови ще лишило ся.

— Прошу вперіть гроші. Дармо не стрижу.

Ераст Іванич, не кажучи ні слова, відходить і до сїєї пори ще в него на одній половині голови волосє довге, а на другій коротке. Стриженє за гроші він вважає люксом, і жде, коли на остриженій половині само волосє виросте. Так і на весілю гуляв.

Переклав **

1) 15 копійок в сріблї.

Вкінці зверну увагу на сповідь. Розпор. Митроп. Ординарїату з дня 25/X 1904. ч. 8607 мають душпастирі дбати також о то, щоби молодіж до сповіді і сьв. Причастїя належито приготувати і до прийнятя сьв. Тайн приводити. Обов'язково мають діти три рази сповідати ся в однім році — сповідають ся однак лише один раз. А яка є та сповідь, если душпастир не поучив дїтий, що то є сповідь та сьв. Причастїя, то Вп. Читачі можуть самі собі представити. Крім того має кожний школяр(ка) дати 3 крайцари за сповідь — той школяр, котрий не має за що купити собі пера до школи, за сповідь має платити. Више наведене розпор. Митрополічного Ординарїату велить заохочувати школярів до частішої, щомісячної сповіді. Чи може тут бути мова о частій сповіді, если треба за неї платити. Деж взяв би школяр 30 крайцарів у рік, щоб заплатив за 10 сповідій? Добре було би, коли би Єпископські Ординарїати заборонили приймати платню за сповідь, бо се незгідне з повагою справи.

Кінчу свою допись і маю надїю, що сему лиху міродатні круги зарадять.

Учитель.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привертати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Огляд часописий.

(М. Лисенко і его становище в громадї культурних діячів. — Голос України в „Радї“).

Несподівано скоро смерть великого укр. митця М. Лисенка так прибила всіх, що нині це успішність наша не має спромоги оцінити сеї великої втрати для всієї України-Руси. Аж переходом, коли буде можливо ввести разом всі добутки его діяльності, стане нам перед очима вся велич его заслуг, его роботи, а так само зрозуміне великої втрати. Діяльність покійника треба оцінювати в порівнянню усіх обставин, серед котрих він трудив ся і в прикладі до всіх тих громадян, серед яких довело ся ему вести своє життя. Оттакий погляд подає нам П. Б. в „Радї“ і тут наводимо его:

Се було, як тепер здає ся, ніби давно-давно, а насправжжї часу проминуло від тоді зовсім навіть небагато — всього 7 років. Прийшла та химерна „весна“, що припала саме на осінню добу повіяло теплішим вітерцем, вільнішим духом, запахло, і „хмурые люди“, похмурого російского життя діти, підбадьорились, повеселїшали, не жовцю, а серцем та надїєю на кращу долю стали отверто жити... Почали ся бенкети, наради, зїзди; почули ся нові, давно вже нечувані у нас слова, повні палкої віри слова... То була доба великого ентузіазму в нашому громадському житю, доба правдивого, молодого „зеленого шуму“! Все заворушилось, стояло на поготові...

Через товсті, високі мурі, складені невиспучою працею сумної пам'яті державних каменярів за час нашого життя „внї закона“, долетїли і до нас сьвіжі повії „весни“, і для нас стало яснїти, рожевим сьвітлом надїї осяянуло і нашу темну, без вікон і без дверей, сьвітличку. І українське громадянство заходило ся в холодному камінні мурів про добувати вікна і двері, щоби вийти на сьвіт Божий і собі „зеленого шуму заллїтати...“ От саме в сїй час рожевих мрій і сподіванок на одних українських зборах забалакав і покійний М. Лисенко. Він, звичайна річ, говорив про ті нові завдання, що повинні повстати перед українським громадянством, коли змінять ся обставини.

Се жених грядєть в полуночі! Не з порожніми руками убогих жебраків повинні ми зустріти его! І не так, як ті нерозумні дїви євангельські... Ви памятаєте, они спали, необачні та ледачі. І от дали звістку: се жених грядєть в полуночі! Они схопили ся й побїгли на базар, щоби купити оливи і засьвітити свої сьвітільники.

А тимчасом прийшов жених, і коли вернули ся дїви нерозумні, то двері були вже замкнені і за дверима почули они, непривітне: „я вас не знаю“. Справедлива, заслужена кара!.. Ми тепер також зустрічаємо жениха і повинні подбати, щоби не зупинити ся на шляху своєму перед замкненими дверима й

не почути від жениха сього прикрого: „я вас не знаю“. З веселими обличчями, з сьвітільниками в руках привітаємо его! Але для сього мусимо подбати, щоби у нас була олива, завчасу подбати, як ті мудрі дїви...

Тихо, просто і, як звичайно, дуже сердечно, з теплою нотою в голосі говорив Микола Лисенко. З щирим переконанєм і без жадної тривоги говорив він... І не випадково, як здає ся нам, згадав небіжчик сей євангельський образ; він, почувало ся, часто являв ся перед духовними очима оратора і продуваний був до краю.

Епоха великих реформ, незабутні 60-ті роки — ось той час, коли складав ся і в основних своїх рисах сформував ся сьвітгляд М. Лисенка й людей его покоління, его товаришів. В щасливий час почали своє сьвідоме життя сї хороші люди! З пошаною і любов'ю згадуєш славні імена сих щирих ідеалїстів, людей великого розуму, великої енергії і хисту! Так, були люди в ті часи,

Не то, що нинїшнєє плем'я:
Богатїри...

Але великі сї сили, великі здатности великоуж мірою так і лишили ся не використаними як слїд:

Плохая имъ досталась доля!

Почала ся довга і завзята облога українства ворогами, і наші „богатїри“ мусїли копати шанці, віддавати немало своїх сил на оборону від хижаків того скарбу, що лишив ся від батьків, бути на сторожі вартівими коло него. В скрутних і тяжких умовах облоги не могли розгорнути ся повною мірою їхні здатности, їхні сили, сьвідомо віддані на користь рідного народу.

Але творча робота не припиняла ся навіть за шанцями. Оніж бо, сї люди 60-тих років, покляли підвалини науці українознавства (Антонович, Житецкий, Михальчук і ин.), їхню працю утворений був політичний сьвітгляд української інтелїгенції (Драгоманов), в красному письменстві дали они І. С. Левицького, Панаса Мирного і ин., український театр утворили такі таланти, як М. Кропивницький, І. Карпенко-Карий; М. Старицький і ин. В музиці закінчила ся передісторична доба, доба сирінького дилетанства, і почала ся справжнє вже історія української музики з такою прекрасною сторінкою, як М. Лисенко...

В сїрі і нуєні часи нашого лихолїтя ро било ся велике діло — розчищав ся і готував ся ґрунт для відродження народу, що мовляв Франко, „вгору їде, хоч був запертий в „льох“, закладали ся міцні підвалини для вільного розвитку української культури, утворювали ся благородні традиції, що органічно зв'язали цілі покоління нашої сьвідомої інтелїгенції в боротьбі за ідеал справжнього і повного національного життя — словом, тоді саме заподіяно готували оливу, щоби в слушний час можна було засьвітити сьвітільники. Микола Лисенко все те гаразд знав: він бо в сїй роботі відігравав одну з найпоказніших роль. Через се й не було тривоги і страху в его голосі, коли казав він: „се жених грядєть!“

Жєних прийшов... Его зустріли з сьвітільниками в руках, і двері перед нами не замкнено з відомими прикрими словами: „я вас не знаю“. Ні, нас знають, але і ми мусимо знати, що стало ся се наслідком великої праці наших духових батьків і серед них М. Лисенка.

Ми розуміємо, що сьвітільник наш тепер не досить ясно сьвітить, иноді, може тільки блимає: але стало ся се не з вини того покоління, що дало нам Миколу Лисенка. Прийдуть ліпші часи і для нас настане краще життя, коли змога буде спожити все, що надбано нашими попередниками, коли українська культура розгорне ся всіма своїми сторонами і буде ясно сьвітати, і буде гріти... І майбутнє покоління українського громадянства в своїй

„Семі вільній,
В семі вольній, новій“,

ми певні не забудуть великого іменя М. Лисенка, що все життя своє віддав на боротьбу за красну долю для них...

П. Б.

Війна на Балкані.

Австро-сербська записка.

„Deutsche Tageszeitung“ доносить, що Австро-Угорщина на конференції амбасадорів поставить домаганє, щоби Росія висказала ся ясно про своє становище супроти Сербії. Австрійське правительство чекає за довго і довше не може виставляти населене на непевність і зденерованє. Австрія не перевела о влади Новобазарского санджаку, хоч могла се зробити.

Взагалі терпеливість Австрії є безмежна. Проте не дивно може видати ся вістка, нотована нинїшніми ранїшніми часописами, що міністер війни ген. Авфенберг і шеф генерального штабу ген. Шемуа подали ся до димісії. Може ся вістка неправдива, але є замїтна як „signum temporis“.

„Die Zeit“ пише, що Сербія на льондонській конференції поставить домаганє, щоби віддано їй цілу північну Альбанію аж по ріку Скумбі. В сей спосіб положене що до відносин Сербії до Австро-Угорщини о стільки прояснило ся, що монархія супроти ясного сформування сербських домагань буде могла також ясно зазначити своє становище.

Балканські держави одержали повідомленє від тридержавного союзу, що Сербія не може одержати доступу до Адриїського моря через власні простори і що торговельна дорога від австро-угорської границі аж до Солуня має й на дальше стояти отвором.

„Die Zeit“ доносить, що вже в минувшій тижни сербський посол у Відні Сіміч, якого відкликано з Відня, просив гр. Берхгольда о виробленє прощального послухання у цїсаря. Не звісно, з якої причини й досі не положено сеї справи. Також приїзд нового сербського посла Йовановича до Відня опізнив ся.

„Wien. Allg. Ztg.“, обговорюючи міжнародне положенє, висловлює переконанє, що Сербія мимо довготривалого визиваючого поведення сербської печати чей раз змінить своє становище супроти одностайної думки великодержав в справі сербських домагань.

З добре поінформованого жерела доносить „Lokal Anzeiger“, що звіт, який наспів до Відня про події в Митровиці і Призренї, представляє цілу аферу консуля Прохаски як справу, викликану лише формальними похибками підраднійших урядників консулятів так, що ся справа втратила загалом значнє порушеня поваги представника чужої держави.

Становище Румунії.

Сесія румунського парламенту зачала ся престольною бесїдою, в якій король Карло підчеркнув лояльне і неутральне становище Румунії супроти балканської війни, причім однак правительстві слїдило точно розвиток подій, які відносили ся до інтересів Румунії. Король надїє ся, що дотеперішнє становище Румунії видасть хосенні наслідки і причинить ся до узгладненя всіх інтересів держави. Румунія являє ся поважним чинником в європейській концертї. При остаточнім управлінню балканських подій голос держави найде послух. Нарід слушно довіряє хоробрій армії, якої задачною буде оправдати те довірє.

Болгарія і Румунія.

Дописець „Pesti Naplo“ доносить з Букарешту, що предсїдник болгарского собрания Давев поставив Румунії отї предлоги: 1) Румунія приступить до балканського союзу, а за те союз обезпечує Румунії передову роль; 2) Румунія зрече ся всіх претенсій що до областного відшкодованя; 3) Болгарія зрікає ся в окремім договорі Добруджі; 4) Князь Борис одержить самоуправний престол в Солуні; 5) Престол Альбанії буде застережений для князя Карла румунського. Щоби відносини між Румунією і Болгарією ще сердечнїше уложити, плянує ся супроти між князем Борисом болгарским а княжною Єлисаветою румунською.

„Lokal Anzeiger“ категорично заперечує всі комбінації що до румунсько-болгарского союзу. Подібні комбінації були би лишені всякого політичного і географічного обоснованя.

Предсїдник Давев прибув вчєра до Букарешту і відвідав міністра заграничних справ Майореску. О 3. год. прийняв Давєва король на послуханю. В міністерстві загр. справ відбув ся бенкет в честь Давєва.

Грецько-болгарський спір ізза Солуня.

Атенська Агенція оповіщує: Заграничні дєвники оголосили звіт болгарского генерала

Теодорова про капітуляцію Солуня. Не знаючи, оскільки сей документ є автентичний, мимо сего уважаємо умістним оголосити звіт шефа генерального штабу грецького ген. Дангліса з 29. жовтня, предложений міністрови війни. В сій звіті описує ген. Дангліс операції грецького війська перед овладом Солуня і доносить, що дня 26. жовтня вночі підписано протокол капітуляції і часті грецького війська обсадила залізничну солунську станицю. Ще сего самого вечора грецький престолонаслідник повідомив листовно вождя болгарської дивізії, що далішні його операції проти Солуня були би безцільні, бо осада вже капітулювала і саме наміряє зложити зброю. Мимо сего болгарське військо дало ще 5 чи 6 арматних стрілів до турецького війська, яке саме розоружило ся. Ізза сїєї причини Тагін паша вислав протест до престолонаслідника. Дня 28. жовтня Болгарія посунула ся вперед і задержали ся ще на кілька кілометрів перед містом. Один з болгарських офіцерів удав ся до палати губернатора і зажадав від заступника шефа генерального штабу позволення на вмащероване болгарської армії до Солуня, однак сей відіслав його до грецького престолонаслідника, після чого ген. Теодоров просив о послухане у престолонаслідника, яке одержав. На сїм послуханю Болгарія признала обсаду міста Греками, про спільну обсаду з Болгарами не було бесіди, Болгарія просила лише о гостину для своїх двох баталіонів, які наслідком непогоди були в лихій стані. Престолонаслідник згодив ся на се з застерегою, що повідомить про се своє правительству. Рівночасно ген. Теодоров велів заявити престолонаслідникови, що оба баталіони в часі свого побуту в Солуні підлягати будуть приказам грецького вождя в Солуні і що день будуть висилати офіцера для відібрання дневного приказу.

Справа закінчення мира.

В білгородських кругах виявлює ся невдоволене з вибору Лондона на переведене мирових переговорів, бо в Білгороді не вірять в симпатії Англії до Сербії. За те софійські правительственні круги дуже оптимістично висловлюють ся про мирові переговори, лише боять ся трудностей що до Адрианополя, бо не хотять за ніяку ціну полишити сїєї кріпости в турецьких руках. Що найбільше згодять ся Болгари, щоби турецьке військо з оружжєм в руках вимашерувало з кріпости. Кажуть, що Росія попірає Туреччину в її домаганнях що до полишення в Адрианополі. Коли би Туреччина згодила ся на задачу Адрианополя, то Болгарія є готова заключити відпорний союз для оборони Дарданелів.

Предсідник собрания Данев удасть ся з Букарешту до Лондона, задержуючи ся по дорозі у Відні і Парижі, де імовірно відбуде конференцію з міністром загр. справ. Грецький предсідник міністрів Венізелос разом з іншими відпоручниками відїхав до Лондона. П. Новакович із сербськими представниками також відїхав до Лондона. Рівнож болгарський відпоручник Паніков поїхав вже до Лондона.

„Liberte“ доносить, що до 13. с. м. наступить підписане розуму з Грецією.

Грецько-турецькі бої.

Греки висадили військо в залив Серос біля Галіполіс. Турецькі відділи рушили проти них і виявляла ся битва, Вислід її ще незвідний.

Атеньська агенція стверджує, що чутки про бомбардуване Зальони зводять ся до слідуючого епізоду: Перед кількома днями вожд корвети „Пенеос“, яка мала приказ блокування побережжя, застрілював на березі громаду уоружених людей. Боячи ся нападу „Пенеос“ дав кілька арматних стрілів, після чого ті люди вивісили білий прапор і заявили, що не є турецькими жовірами і не мають ворожих намірів. Нікого не поранено.

Чорногорці під Скутарі.

Чорногорське правительство вислало до коменданта Скутарі, Гассана Різа бей, німецького посла з Цетинії як парламентарія. Гассан консула не прийняв, а по його відїзді спрямував сильний арматний огонь на чорногорські становища, на який Чорногорці не відповідали. Німецький посол по неуспішній місії був на послуханю у короля Миколи.

Воєнні приготування Росії.

Вчера оголошено в Росії розпорядок ради міністрів, затверджений царем

в справі оголошення Ревлю і околиць як підстави для сухопутних і морських сил, а Гродна як підстави для сухопутної армії. Сей розпорядок, як також чутки про близьку війну привели сільське населення на Литві до нечуваного переляку. Хлопи масово випрошують землю і емігрують до Америки. Такого перестрашу не було перед японською війною

Оптимізм цісаря Вільгельма.

Цісар Вільгельм в суботу вечером в розмові з якоюсь неполітичною личністю сказав: „Не розумію безнастанного обезпокоєня і переляку перед війною, бо безпека нових заплутань є вже остаточно усунена“.

Голоси про відновлене тридержавного Союзу.

Берлінський дописець „N. Fr. Presse“ доносить, що тридержавний союз відновлено у Відні. В четвер вечером в міністерстві заграничних справ гр. Берхтольд, німецький і італійський амбасадор підписали договір, що відновляє союз. Відновлене наступило на дальших 6 літ. Коли би не було прийшло до відновлення, то на случай, що відносна з великодержав не зробила би ужитку з виповідження, договір був би автоматично на 6 літ продовжений. Однак держави тридержавного союзу воліли формально договір відновити. Перед тим ведено довгі переговори, чи договір мав чинити, чи формально його відновити. Відновлений договір має такий самий зміст, що й дотеперішній. Невірно є чутки, які доносять, немов би в новім договорі находило ся окреме порозуміння що до східної квестії.

„Standard“ пишучи про віднову тридержавного Союзу, замічує, що не зайшла в нїм вісяка зміна і тридержавний союз остав договором чисто оборонним. Підчас 30-літнього естования тридержавний Союз був підвалиною європейського мира. Треба мати надію, що також в сїм періоді, на який договір продовжено, нести буде Європі благословенство мира „Köln. Ztg.“ доносить в депеші з Берліна: Причини, які зневолили союзні правительства до проголошення віднови тридержавного Союзу під теперішню хвилю, є лише ті, що перед початком переговорів в Лондоні хотіли ще раз дати доказ цілковитї єдности. Відібрало се підставу для всяких спекуляцій на неволю серед тридержавного Союзу і показало, що стоїть він зєднаний супроти будучого розвитку подій. Незмінне відновлене тридержавного Союзу робить зайвою всяку дискусію що до розширення його через договір, дотично Середземного моря.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: Стефана прм.; римо-кат.: Дамазія. — В четвер: руско-кат.: Парамона; римо-кат.: Сипезія.

— Екц. Митрополит Шептицький повернув нині до Львова.

— Здоров'є архієп. Зити. Педруга архієпископа Карла Франц Йосифа, архієп. Зита прийшла вповні до здоров'я. Також і син архієпископа має ся зовсім добре.

— День „Просвіти“ у Львові. В неділю дня 8. с. м. святкувало тов. „Просвіта“ 44. роковини свого естования. День сей опроведено по цілїм краю привагідними відчитами і збиранем датків на цілі тов-а. У Львові від сего раного збирали охочі колектанти до пушок добровільні датки на цілі тов-а, та роздавали жертводавцям сьмьо-жовті відзнаки. О 6. год. вечером відбули ся по львівських українських товариствах виклади на тему „Історія Просвіти“ і єї найближша задача та курси висшої просвіти“. На викладах збирало дальші жертви. Загалом курсувало в неділю 40 пушок. Обчислене 33 скарбоник виказало суму 742 К 28 сот. Зазначити належить, що жертвувала переважно низша верства. По домах інтелігенції зголосять ся колектанти в найближшу неділю. Крім того канцелярія „Просвіти“ розіслала по краю поверх 12.000 складкових лист.

— Соймове коло польське а нинішнє політичне положення. Польське коло розіхало ся вчера, упоравши ся лише з першою точкою назначеного порядку нарад, іменно становищем поль-

ської суспільности супроти нинішнього політичного положення. Коло ухвалило в тій справі отсю резолюцію: „Соймове коло польське висказує пересвідчене, що далекі від всяких нерозважних поривів, зможемо безнастанно спокійною працею над скріпленем і розвиненем власних моральних і фізичних сил, приготувати польську суспільність на поборення народних задач, супроти яких в ході подій зможемо станути. Рівночасно стверджує коло, що в нинішнім поважнім політичнім положенню всі Поляки, замешкуючі сю державу, згідно є готові, щоби в разі потреби з напруженням всіх сил сповнити свій обовязок зглядом держави і великодушного, справедливого монарха, котрий зрозумів нас в нашій тяжкій долі, признав наші народні права і постійно обдаровує нас своїм довірем. В тїм опертю о державу, єї монарха та нашу власну силу і сьвідомість народних стремлїнь видимо заборуку ліпшої будучини.“

„Уповажнює ся „Rad-y narodow-y“ до ділання в повисшїм напрямі і видання відповідної відозви.“

На полагоду двох инших точок т. є справи українського університета і виборчої реформи, з огляду на нинішнє засідане державної ради, не стало часу.

— Календар державної ради. З Відня доносить: Державна рада має радити до дня 20. с. м., після чого має бути відпочина до 15. січня. За сей час мають радити деякі сойми, в тїм може і галицький.

— Маніфестация залізничної ради. На вчерашнім засіданю державної залізничної ради в Відні заявив член Фіріх, що відповість, як думає, бажанням і почуванням всіх, єсли в такій поважній хвилі, вимагаючій зосередження і співділання всіх державних сил, піднесе оклик: „Наш цісар і пан Франц Йосиф І. найживіє!“ Зібрані підняли ся з місць і повторили сей оклик три рази. Міністер залізниць Форстер заявив, що не понехав повідомити про сю льоальну маніфестацию у стїп престоло.

— Маніфестация льоальности української шкільної молодіжи. Нині о 10. год. рано молодіж філії української академічної гімназії зложила на руки дирекції гімназії заяву жалю, що між учениками сїєї гімназії є певне число (27 %) русофілів — односторонництва національної і державної зради і на знак невдоволення, що в гімназії терпить ся русофільський нарібок, оставила шкільні лавки і в порядку рушила під намісництво. Ту молодіж, відкривши голови, торжественно відіспівала народний гим „Боже бути покровитель“, в 4-ох строфках. Маніфестация покінчила ся сходинами на „Високім Замку“, де після патріотичної промови і відіспівання народних гимів, розійшла ся молодіж спокійно домів.

— Огонь. Зі Самбора доносять, що вноді згоріла на двірській обшарі в Лютовисках, в майні С. Тхожніцко, шопа разом зі збіжжєм і сїном. Шкода виносить коло 23.000 К і була обезпечена в краківськїм товаристві. Причина пожежі не звїсна.

— Випадки і катастрофи. Дня 3. с. м. наїхав о 3.50 год. рано особовий поїзд ч. 19. на залізничім дворці Ярослав—сокальська віднога на товарний поїзд (шутрівку), в наслідок чого вискочили із шин 3 останні вози особового поїзда. Причиною випадку було імовірно хибне установленє зворотниці. Доси зголосив ся як пошкодований др. Іван Черлунчакевич, адвокат з Перемишля, який в наслідок сего випадку легко зранив ся. — З Тарнова доносять, що вночі з дня 4. на 5. с. м. переїхала підчас пересування возів на тамошнім залізничім дворці машина пересувача С. Ремпалу і убила його на місці. — В Лоді згоріла фабрика Войдиславского. Шкода виносить 30.000 карб. — З Фавльбах, в Баварії, доносять, що на Мені утонуло 6 дівчат, в наслідок заломана леду. — В двох баталіонах баварських стрільців в Ашафенбургу вибухла нагально інфлюенца. Доси занедужало 40 жовірів.

— Льоальність угорських Сербів. До Будапешта доносять з Вел. Кікінди: Загальні збори сербської церковної громади заиртестували проти чуток про ворожу зглядом держави поставу Сербів на Угорщині, котрі навпаки є переняті любовю вітчизни і сповнять свій обовязок на всякий випадок. Ухвалено також знизити суму, назначену для ранених Сербів з 20 на 5 тисяч корон.

— Міжнародний зїзд академії. В Петербурзі має відбутися в маю 1913. р. міжнародний зїзд членів наукових академії. Участь в зїзді

має взяти поверх 25 висших наукових інституцій.

— Хомера в Царгороді зростає що раз більше. В п'ятницю зголошено урядово 50 занедужань і 48 случаїв смерті серед міського населення. В останнім місяці стверджено урядово 1.143 занедужань, а з сего 578 випадків смерті. Мечет Софії, який був повний недужих, вкінці опорожнено.

— Голод в Туреччині. Побіч холери, яка немилосердно лютує в Туреччині, не менше страшним нещастєм, яке навістило сей край, є голод. Дописець „Köln. Volksztg.“ доносить ось що: Величезна частина краю є зовсім опустіла, бо мужчини, жінки і діти, утікаючи перед неприятелем, покинули рідні оселі, не певні, чи найдуть де приют і кусень хліба. Цілі провінції на вість про перші турецькі погроми нагло опустіли; мешканці, селяни і ремісники, старці і діти, забравши, що дало ся взяти, кинули ся в переполосі до більших міст, сподіючи ся найти там ратунку і спасення. Опустіли в сей спосіб передовсім околиці східної області війни. Великі юрби населення, помішаного з останками турецьких військ, утікають в сторону Царгорода, надіючи ся там охорони. Всі дороги в околиці міста переповнені збігцями, що в найстрашнійшій нужді утікають із знищених і пустих сіл. Царгород не може помістити ані десятої часті тих утікачів. Часть їх буде можна перевезти, на азійську сторону, де же їх знова та сама нужда. Туреччина є на сьвітї може найменше приготуванім краєм, щоби хоч на короткий час зарадити голодові. Проте по кількатижневій війні грозять цілій провінції страшна мара голоду.

— Старинна божниця в Дельос. Саме тепер кінчать ся французські археологічні розкопки в Дельос. Підчас них відкрито будинок; внутрі його попри стїни стоять камінні лавки. Се має бути божниця. Коли тверджене археологів правдиве, то Дельос був збірною точкою жидів, а на тїм „святїм острові“ відправляли Староєгиптяни і Ассирійці в своїх святах богослуження в честь своїх божеств.

— Серце по правій стороні. Підчас останньої військової браки в Ловичі, станув перед комісією молодець, в якого організмі лікарі ствердили небували неправильности в устрою внутрішних органів. У сего молодця — як пише „Ловичанин“ — серце лежало зправої сторони грудної клітки, печінка в черевній ямі по лівій стороні, а селезінка з правої. Він заявив перед комісією, що чує ся в повні в добрім стані здоров'я. Мимо сего однак комісія не рішила ся прийняти його до новобранців і відослала на оглядини до Варшави до шпиталю Уяздовского.

— Напад на поїзд. Коло Ростова н. Доном виконано оноді напад на поштовий поїзд. Опришки покалічили трьох подорожних та касира Тофамонових тов., у котрого забрали 55.000 рублів.

— Нагорода чесноти. Французка академія розпоряджає кількома записами, з яких відсотки призначає на нагороду чесноти. Межи иншими одержав таку нагороду дня 22. м. м. о. Ріхард, професор колегії Лямартіна в Беле. Він їхав в Парижі з ботанічної прогульки самоходним омнібусом. В розгоні омнібус переломав поруче на севаньській мості і впаав з подорожними до ріки. Коли всі докоола були перелякані і безраді, о. Ріхард, знаменитий пливун, видобував ся з замкнутого самохода і перепливав шість разів з черги зі середини широкої ріки до берега, ратуючи за кожним разом від смерті дитину або жінчину. Вкінці задержує вичерпаного зі сил на березі публіка, всі спішають, щоби стиснути його руку і желают єму. Зчудований о. Ріхард відічає: „Щож я такого зробив? Прецінь кожний на моїм місці так само поступив би!“ Се є правдиве геройство — геройство, яке не знає про себе і не розуміє, що викликає подив Сю заслужену нагороду віддав чесному сьвященникови звітник академії — позитивіст Олександр Рібо.

— Пиянство між німеччинами жидами. Як довідуємо ся з жидівського жерела, то поміж німеччинами жидами цвіте пиянство, спроваджуючи усі ті лихі наслідки як для здоров'я так і для мзтву і моральности, які ми бачили, та ще бачимо у нас. Так коли я переходжу нарочно коло одного шинку в Ст., то чую в найбільшій свята і неділі найбільшу веселість. Музика грає в найлучше, а такт єї вибивають тоті біді люди гопки, а часом ще і приспівують. Як же прийде субо-

та, тоді тихо — здає ся, неначе би жите там зовсім завмерло. З шинку лише покаже ся часом чоловік з набрекшим лицем, видно, що хорий. Но і чи для наших жидів не повинно бути остоорогою пиянство німецьких жидів? Бож нічого лекшого, щоби через здеморалізованих людей і сам деморалізатор віпсував ся.

О.

Оповідки.

— З нинішнім числом пересилаємо нашим Вп. Предплатникам стінний календар Українського Педагогічного Товариства враз з чеками і просимо від себе не забувати про се так дуже хосенне Товариство для розвою нашого рідного шкільництва,

— Приватні іспити в торговельній академії у Львові відбудуть ся в першій речинці 1913. р. дня 10. січня. Подана о припущені до іспита треба вносити до дирекції найдалше до дня 20. грудня с. р. До подання заосмотреного стемплем на 1 К, треба долучити: свідоцтво хрещення, останне шкільне, моральности і іспитову таксу, яка виносить 16 К за кожний предмет.

— Хто ще не має образа „Візд Б. Хмельницького до Києва“ зволить ласкаво поспішити ся з замовленням, бо съвѣта зближають ся. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню) пересилка К 1-20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованем: сальонові К 12, дубові і золоті по К 16, магоніві і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокол-Батько“, Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

— Вічаєне др. Івана Соболя з п. Анною, дочкою о. Якова Косоноцького, пароха в Подільцях, відбуло ся дня 24. м. м.

— З Турни. Дня 11. грудня с. р. відбудуть ся о 2. год. по пол. в салі „Народного Дому“ загальні збори філії „Сільського Господаря“.

— З Чорткова. Дня 17. грудня с. р. відбудуть ся о 11. год. год. перед полуднем в кімнатах „Народного Дому“ надзвичайні загальні збори філії Українського Педагогічного Товариства в Чорткові.

— Дозвіл на аптику. Намісництво надало правосильно маг. фарм. Рафайлови Лінкерови дозвіл на самостійне ведення прилюдної аптики в Солотвині, яку набув Лінкер контрактом купна від Івани Годаліової.

— Іменования і перенесення. Намісник іменував санітарних асистентів: д-ра Т. Вачинського, д-ра А. Малиновського і д-ра К. Будзиновського, санітарними концепістами; переніс санітарних концепістів: д-ра В. Галчинського з Кракова до Богородчан, д-ра М. Белятовича з Перемишля до Ніска і д-ра Т. Вачинського з Бохні до Заліщик.

Предсідник галицьк. дирекції почт і телеграфів переніс поштового офіціяла Т. Невядомського з Тернополя і поштових асистентів: Гн. Якимчука з Кракова і С. Вайзера з Капуша до Львова, а поштових офіціялів: С. Беґанського з Перемишля і В. Бельського з Чорткова до Кракова.

— Затверджене вибору. Цісар затвердив вибір Станіслава Лужицького, віднаємця дібр в Залучу н. Пр., на предсідника повітової ради в Коломиї.

— Що є найліпшим дарунком для дітей на Різдво і Новий Рік? На одержувані часто запити — чим одбаровувати дітей на Різдвяні свѣята і Новий Рік? — відповідали ми досі окремими письмами. З огляду, що під теперішню пору одержали ми такі запити від багатьох людей, тому заявляємо всім прилюдно, що нема красивішого і ціннішого дарунку для малої дитини, як гарна книжка з образками, а для шкільної молодіжки ілюстровані книжки з повістками та описами. Забавки скоро псується, а се, що дитина огляне і прочитає, лишиться в її памяті на віки. Богато весілякого рода гарних книжок для ріжного віку дітей і взагалі для молодіжки, та сільських читальень, має на складі Українське Педагогічне Товариство. В сім році видало се Товариство цілу серію дуже красивих повісток історичного змісту. Хто ще не купив для своєї дитини на свѣята дряхлої забавки, нехай сейчас купить відповідні книжки в Українським Педагогічним Товаристві у Львові, ул. Мохнацького 12. Замовлення на книжки будуть полагоджені відвортотною поштою. Спис найновіших видань книжок рівночасно містимо в часті анонсовій сеї часописи. Весь дохід з розпродажи книжок призначений на школи і бурси Товариства а користь із про-

читаних книжок стане нездобутою кріпостию для всіх читачів. — Адміністрація Видавництва У. П. Т.

Телеграми

з дня 10. грудня.

Відень. Вчора були у цісаря на послуханню міністер заграничних справ гр. Берхтольд і міністер війни ген. Авфенберг.

Відень. Палата послів веде нині дальшу дискусію над законом про підмоги для родин змобілізованих резервістів. Промовляв генеральні бесідники п. Шаррер „за“ і п. Кость Левіцкий „проти“. Пос. Левіцкий зазначив, що Русини засадничо будуть голосувати за законом. Зазначив, що всі українські сторониництва в Галичині і на Буковині годять ся з тим, що є справою життя і будучини укр. народу, щоби в разі поважної задирики межі Австрії і Росії Українці згідно станули по стороні Австрії. Дальше бесідник опрокимує заміт Поляків, немов би Українці не поборювали москвофільства і закидує Полякам, що они самі поперали русофілів. Загранична орієнтація Русинів не йде в сторону Росії, де Українців переслідують в найбрутальніший спосіб, але оспирає ся о Австрію і стремить проти Росії. Вдоволені Українців в Австрії творить найсильніше оружє проти всякої москвофільської агітації (оплески руских послів).

Потім приступлено до подрібної розправи. Промовляв п. Фресль.

Відень. (ТКБ). Помер тут б. командант віденського корпусу ген. Версбах-Гедемар.

Відень. „Die Zeit“ доносить, що остання міністерияльна рада, яка відбула ся при співучасті намісника Чех, кн. Туна, відносила ся до підняти німецько-чеських переговорів і, що справа ся не представляє ся добре, бо Німці домагають ся уступлення кн. Туна, під якого правління чеська урядова мова внутрішня дізнала розширення.

Рим. (ТКБ). „Трибуна“ містить ноту, в якій заявляє, що вісти часописий, будьто би відновлено на 12 літ тридержавний союз, є неправдиві. Відновлене наступило на семилітній обсяг часу с. є на сей самий час, на який відновлено в останнім разі.

Будапешт. (ТКБ). Сойм прийняв в III. читанню виїмковий закон на випадок війни, закон про вплив „висшої сили“ на векселе прав та закон в справі виїмкових зобов'язань державців. Після сего веда ся дальша бюджетова розправа.

Берлін. З Калькути телеграфують, що лорд Кіченер має бути іменований містоко-ролем Індії.

Християнія. (ТКБ). Комітет фундації Нобля постановив не уділяти в тім році мир-вої нагороди. Сума буде переказана на дру-гий рік.

Бігород. Мешканці Скопле звернули ся з просьбою до сербського правительства, щоби місто в честь сербського престолонаслідника назвати тепер Олексиначом.

Франкфурт. „Frankf. Ztg“ доносить, що Австро-Угорщина предложила державам заведе-одноставної адміністрації в Альбанії.

Софія. (ТКБ). Вчора перед полуднем вернули тут військові аташе.

Софія. (ТКБ). „Мір“ перечить мнимо до-стовірним вістям про розділ здобутих межі союзниками областей.

Терст. (ТКБ). Вчора по полудни прибуло на кораблі Льюйда „Ugano“ з турецьких пор-тов 476 боснійських музумаів, мужчин, жі-нок і дітей. По короткій квантанті в іспит-талі вернуть они до Босні.

Сараєво. (ТКБ). Між прибувшими ту Альбанцями стверджено 5 випадків чорної віспи.

Пекін. (Пет. Аг.) В злуці з приготування-ми до весняної компанії оголошено в Кітвек-ватсен(?) у внутрішній Монголії военні суди. На тайнім засіданню народних зборів висказа-но вагану Люгентянгові за слабу его політи-ку з оглядом на Росцію і за се, що радив дофнути висилку війська до Кобдо.

Париж. „Journal“ доносить з Софії, що болгарський король Фердинанд приїде в най-ближших днях до Солуня, очімі наступить там стріча межі чотирма королями балканських держав.

Уряд парохіяльний Терка (п. в місці) пошукує зараз дяка. 463(5)

КОЛОВОРОТКИ (візки до придея) власного виробу по-ручає перша руска фабрика: **КРАСОВОГО СОЮЗА ГОСПОДАРСКО-ТОРГОВЕЛЬНИХ СПІЛОК У ЛЬВОВІ**, ул. ЗІМОРОВИЧА, ч. 20. — по ціні К 12 — враз з опакованем лосо у Львові. Коловоротки тоті можна набути також в Складах Союзу в Перемишлі, Стрию і Коломиї і в всіх господарско-торговельних Спілках. 464(5)

Жайкрасшим съвѣточним дарунком гля гітний

буде куплена книжочка видання Українського Педагогічного Товариства.

- | | |
|---|------------|
| I. Образкові книжочки для дітей від 3 — 8 літ. | |
| Ч. | Кор. |
| * 99а. Ах, яке хороше, оправлена | ціна 1'50 |
| * 100. Для розривки, опр. | 1.— |
| * 129. Око в око | —80 |
| * 130. Крізь трав килими | —80 |
| * 131. З Царства вьвівів опр. | 1'20 |
| * 132. Літкою порою, опр. | 1'20 |
| * 133. Діточі вигадки, опр. | 1'20 |
| * 134. Від весни до весни, опр. | 1'50 |
| * 137 а. Веселій свѣт | |
| * 138. Дикі звѣрята в образах і віршах | оправлені |
| * 139. Книжочка Стефуні | ціна по—40 |
| * 140. Мамин дарунок | |
| * 141. Приятелі чоловіка | |
| * 142. Татів дарунок | |

II. Ілюстровані байки та оповідання для дітей і молодіжи.

- | | |
|---|------|
| * 58. і 68. Казки народні, ч. I і II. бр. по 50 с., опр. | —70 |
| Казки народні, ч. I і II. ра- зом опр. | 1'30 |
| * 107. Др. М. Пачовский: Народні думи ч. II. бр. 50 с., опр. | —70 |
| * 109. Робінзон великий ілюстр., бр. 1'80 опр. | 2'10 |
| * 110. Др. Пачовский: Ілюстроване укр.- руске письменство в житєписях ч. I. бр. 1 К, опр. | 1'20 |
| * 117. Калитовский: Подорож сьв. Нико- лая, драматична гра, бр. 20 с., оп. | —30 |
| * 118. Ілля Кокоруда: Спомини з Атен з ілюстр. 1 К 80 с. опр. 2'10 К знижено на бр. 1 К 20 с., опр. | 1'50 |
| * 144. Цісар Франц Йосиф I. бр. 50 с., опр. | —70 |
| * 145. 150. Др. І. Демьянчук: Перекази старинного свѣта (ч. I і II.) бр. по 40 с. опр. по | —60 |
| 151. Малі козачки (Івана Петренка) ілюстр. істор. оповідане бр. 30 с. опр. | —50 |
| * 50. Др. О. Макарушка: Короткий огляд українського письменства бр. 40 сот., опр. | —60 |
| * 115. Кіплінг: В Джунглях, бр. 1 К, опр. | 1'20 |
| * 128. Уличник (з французького) бр. 1 К 10 с., опр. | 1'30 |
| 147. На далекій півночі (оповідане) бр. 90 с., опр. | 1'10 |
| Ілюстрована подорож довколаземлі, гра для малих і старших бр. 1 К 30 с., опр. | 1'50 |
| Ніч сьв. Николая, образок сценіч- ний з прольоном бр. | —40 |
| 152. На вакаціях, повість бр. 30 с., опр. | —40 |
| 153. Орлянка дівчина істор. оповід. бр. 40 с., опр. | —60 |
| „Давно“, брошуровані річники по 6 К з давніших літ по | 4— |
| * 137. Сарт Кру (оповідане) бр. 30 с. опр. | —50 |
| 154. Записки недоброго хлопця (повість) бр. 40 с. опр. | —60 |
| 162. Наші невидимі вороги (Л. Марків) бр. 40 с. опр. | —60 |
| 163. Як Незнайко став муравлем (А. Онішук) бр. 20 с., опр. | —35 |

Каталог багатьох інших же книжок ви- силася ся на жадане відвортотною поштою. Замовлення і гроші на книжки враз з о- платою поштовою слати на адресу „Українське Педагогічне Товариство“ у Львові ул. Мохна-цького ч. 12. 465(10)

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листи з малю-нками артиста-малюра Асмана, які представля-ють найбільше займачі сцени з другої ту-рецької облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок кош-тує 10 сот. Замовлення належить висилати на више згадану адресу.

Ол. Барвіньский: *Значіне україн-ско-русского наро-ду для Австро-Угорщини* (перекл. розвідки в Österreichische Rundschau з 1. мая 1912) ціна 20 сотиків. Дістати можна в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробят цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тіль-ки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского тсварства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чи-стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-носить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шко-ди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оціни-телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою опла-тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

!!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною краєвою і вида-ний накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповідання з рідної історії“.

Підручник обнімає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кре-довім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підруч-ником рідної історії для руских се-редних шкіль і дає шкільній молодіжи впер-ве повний образ нашої буваль-щини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників І. класу середних шкіль, але при-недостачі иншого підручника й для уче-ників вищих клас, для руских виділових шкіль, для семінарий і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хло-пячих бурсах і інститутах, а ізза своєї приступности також для наших читальень, для селян і міщан. З хісною може повчити ся з него нашої історії й кожний освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир?—

(з нагоди свѣтякованя мнимої 250-літної річниці естествозна Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Музичні струменти

як: скрипки, цитри, кляр-нети, труби, мандоліни і т. д. а також ровери та прибори до тяхже, поручає по дешевших цінах як деінде: **Укр. висилковий дім „ОРКАН“** Львів, Коперника 18. Соколам і Січам, учени-кам і учителям великий опуст. Такж на рати. 388(20)

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станіславів, ул. Смольни Перемишль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для ви-готовлення іконостасів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золочені чаші і всілякі направки. Зєднала досі загальні признаєня. 386(80с)